

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 19

10. května

Cena: 7 Kč

BIBLE A JEJÍ PŘEKLADY V CÍRKVI ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

I. Vyjádření k vydání "Bible. Překlad 21. století"

1. Pozitiva nového českého překladu Bible

Nový překlad Bible zvaný "Bible. Překlad 21. století" (dále Bible 21), publikovaný dne 8. 4. t.r. vyvolal ve veřejnosti diskusi o Bibli a jejím překladu vůbec. Sám fakt nového překladu usilujícího oslovit současného člověka většinou jen málo dotčeného tradiční biblickou terminologií a zpřístupnit mu tak biblické poselství lze hodnotit pozitivně a přivítat jej. Rozšiřuje řadu českých překladů Písma a tak přispívá k hlubšímu poznání Božího slova. Zda se podaří novému překladu Bible oslovit současného českého člověka a zda se tak naplní očekávání překladatelů, ukáže čas.

2. Překlad a jeho úskalí obecně a konkrétně v případě Bible 21

Překlad a výklad Bible tvoří neustálý proces a zápas o co nejméně přesnější přetlumočení jejího poselství. Není to jen otázka jazyková, ale také teologická. Obsah a forma jsou úzce propojeny. Jisté obtíže s biblickým textem patří k samotnému charakteru Bible a nedají se odstranit ani překladem. Každý překlad musí řešit pnutí mezi věrností originálu na straně jedné a srozumitelností adresátům na straně druhé. Věrnost originálu bývá někdy na úkor srozumitelnosti a obráceně.

Tak existují na jedné straně doslovné studijní překlady a na straně

opačné volné parafráze biblického textu. Mezi tím najdeme překlady některé spíše směřem k věrnosti originálu a jiné spíše směřem ke srozumitelnosti. Mezi poslední patří zmíněný nový překlad. Chce být srozumitelný současnému čtenáři. Odtud pak jeho nové netradiční překlady biblických míst. Tu zdařilejší, jinde ne. Srozumitelnost je někdy na úkor věrnosti originálu (např. znění Desatera Ex 20,1-17; 2 Kr 12,10; L 2,14; J 1,14; Fp 2,7; mudroslovné a poetické texty). To je důvodem k určité zdrženlivosti vůči tomuto překladu z naší strany.

II. Používání biblických překladů v ČSH – doporučení duchovním a kazatelům

1. Možné použití Bible 21 spolu s dalšími překlady v ČSH

Bibli 21 možno přijmout jako obohacení o další z řady novodobých (Žilkův, Petřů nebo Collův překlad NZ a Škrabalův překlad SZ) či současných českých překladů Bible nebo jejich částí vedle např. Staré a Nové smlouvy vydávané Křesťanskou misijní společností, Liturgického překladu vydávaného Římskokatolickou církví, Jeruzalémské Bible vydávané taktéž v prostředí Římskokatolické církve či parafráze (volného překladu) biblického textu zvané Slovo na cestu (SNC). Tyto překlady jsou užitečné a doporučované pro studium, ke srovnávání při přípravě na kázání a při biblických hodinách. Nejsou však oficiálně.
Dokončení na str. 3

1. neděli po Velikonocích vystoupila v Husově sboru ve Voticích hudební skupina Chairé z Příbrami - s Jarním koncertem - na pořadu v první polovině byly duchovní písně Jana Ámose Komenského a pašijové hudební skladby z Hořic, hrané na repliky středověkých nástrojů.

Kamila Čadová

DOPIS K PŘÍPRAVĚ JUBILEJNÍHO ROKU 2010

*Také na stezce tvých soudů,
Hospodine,
skládáme naději v tebe,
naše duše touží po tvém jménu,
chceme si připomínat tebe.
Izajáš 26,8*

Sestry a bratři,

následující rok 2010 bude pro naši církev československou husitskou jubilejním rokem, kdy uplyne 90 let od jejího vzniku. Naše církev prošla řadou křížovatek a zkoušek v dávné i nedávné minulosti. Procházela tím, co nazývá prorok Izajáš "stezkou soudů". A právě proto je tolik potřebná naděje, o které prorok mluví: "skládáme naději v tebe": Je tím míněna dobrá perspektiva, ve které náš život a činnost církve se stávají smysluplnými. S nadějí můžeme nést všechny zkoušky a obtíže klidněji. Skutečná naděje není povrchním lidským optimismem, nýbrž je hlubokým duchovním zakotvením v Bohu (Žd 10,23). V jubilejním roce 2010 si chceme připomínat dějinné a náboženské kořeny své církve, myšlenkový odkaz teologů a obětavé úsilí sester a bratří, kteří zakládali a budovali náboženské obce. Mnohé z naší minulosti a hodnot, které naše církev vytvořila, stojí skutečně za připomenutí a může se stát i inspirací a posilou pro naši přítomnost. Prorok Izajáš však mluví o tom, že si Boží lid má připomínat především Hospodina samotného. „Naše duše touží po tvém jménu, chceme si připomínat tebe.“ Vždyť smyslem každého jubilea je oslava jediného Boha, dosvědčovaného Bibli (Ž 135,13).

Středem oslavy má být připomínání Hospodina samotného, jeho svatosti (Ž 97,12) i dobrotivosti (Ž 145,7).

V jubilejním roce by měla být v každé náboženské obci uspořádána alespoň jedna akce s připomenutím výročí naší církve podle vašeho uvážení a nápaditosti.

Současné jsou připravovány celocírkevní aktivity, jakými jsou výstava, vědecké kolokvium, přednášky pro veřejnost, prezentace diakonie. Je připravována publikace o naší církvi i katalog sborů, které jsou kulturními památkami.

Využijme čas letošního roku ke společné přípravě tohoto výročí, které je příležitostí k uvědomění si hodnoty svého společenství a k prezentování své církve přiměřeným způsobem ve veřejnosti i ekumeně.

V církvi nám však nejde o jednu okázalou slavnostní akci, nýbrž o trpělivou a vytrvalou práci a pravidelný duchovní život v náboženských obcích. Za tuto práci a z víry konané aktivity vám, sestry a bratři, patří poděkování.

Kěž vás Bůh v Kristu obdarovává ze zdrojů svého požehnání a povzbuzuje a posiluje vás svým Duchem!

Tomáš Butta
bratr patriarchy

BIBLE 21 – NOVÁ BIBLE KRALICKÁ? 3

Dnes bychom se chtěli zaměřit na jazyk Bible 21. stol. Je skutečně natolik moderní a neobvyklý? Předložím vám ke srovnání verš 10. z 2. kapitoly Izajáše:

*Zalez do skal, schovej se do prachu
ze strachu před Hospodinem,*

*Schovej se do skal člověče,
zahrab se do země
v hrůze před Hospodinem,*

Možná, že v tuto chvíli budete na rozpacích, do které Bible který text zařadit. Slovo zalez, které se dále opakuje i ve verši 19. a 21., mnohé z vás asi zmýlí. Jenže právě toto znění patří do Českého ekumenického překladu.

Zajímalo mne, jak Bible 21. století pracuje s termínem nevěstka, který dnes lze skutečně považovat za překlad zastaralý. Pokus nahradit jej slovem prostitutka v příběhu o Judovi a Tamar (1. Mojžíšova 38) nevyšel. Zní zde cize a jaksi nepatřičně. A tak i Bible 21. století se vrací k nevěstce Rachab, která ukrývá vyslané zvědy

(Jozue 2) a stejně tak nazývá i město Jeruzalém.

Náš úsměv si vyslouží zjištění, že o legendárním králi Davidovi se hovoří v Bibli 21. století (1 S 16,12) jako o zrzkovi. Nepohoršuje mne to. Proč ne. Ryšavý byl.

Vůl a osel. Tato slova zřejmě už od starověku fungovala jako nějaká nadávka. Avšak Izajáš v 1. kapitole, 3. verši tlumočí Hospodinova slova takto:

*„Vůl zná svého hospodáře,
osel jesle svého pána,
mne však Izrael nezná,
můj lid je nechápavý.“*

Právě tyto verše svého času oslovily Františka z Assisi natolik, že postavil tato dvě zvířata k jesličkám. Tento obraz přešel i do lidových koled a provází nás už po staletí. Vůl a osel v betlémském chlévě patří neodmyslitelně k našim Vánocům. Ve třetím tisíciletí tomu asi tak už nebude. Bible 21. století totiž nahradila vola býkem. Proč? To opravdu nechápu. V originále tomu tak zřejmě nebude. V každém případě se mi však ta modernizace nelíbí a býka uvázaného u

jesliček s nemluvnátkem si sama nedovedu dost dobře představit.

Přejdeme k Desateru. Stejně tak, jako tomu bylo u jesliček, si myslím, že hluboce vžitě představy se nemají bezdůvodně rušit. V Desateru pak je to o to důležitější, že jde o stavební kámen ve věrouce. Na straně překladatelů je pak odpovědnost věrně tlumočit Boží vůli. Proto také přenechávám rozbor a výklad teologům. Jenom na okraj však chci poznamenat, že lež se od křivého svědectví liší asi tak jako noc a den. Přesně definovat termín nesesmilnější je víc než obtížné. Například ale říci, že Ohola a Oholiba (Ezechiel 23,18) pouze cizoložily, není výstižné. Proto i Bible 21. století používá termín smilstvo. Také vzít nadarmo Boží jméno je úplně něco jiného, než je zneužít, zmanipulovat jím lidskou společnost, případně i uchvátit moc.

Bylo by toho hodně, o čem by bylo možno diskutovat, proto doufám, že diskuse na stránkách Českého zápasu bude pokračovat.

Jindřiška Kubáčová

O kríze

Nevieme ako v Čechách, ale na Slovensku sme sa veľmi pýšili, ako sa nám všetko darí. Rozvinutý automobilový priemysel, rastúca ekonomika a niektoré úspešné reformy spôsobili, že spokojnosť ľudí rástla zo dňa na deň. Dovolenky v zahraničí, nové autá, plné nákupné vozíky v supermarketoch sa stali samozrejmosťou súčasťou života mnohých rodín. Na dobré si človek zvykne ľahko.

Horšie je, keď príde kríza, ktorá ako lejak v biblickom príbehu (Mt 7) vyskúša každú stavbu a najmä pevnosť jej základov. Naša stavba "ekonomického úspechu" sa chveje v základoch. Zrejme preto, lebo neboli uložené na skale ale na piesku. Niektoré poschodia už padajú a – ľudia s nimi. Ľudia sa pýtajú "prečo?" – ale nenachádzajú uspokojivé odpovede.

Panika zachvátila svetové burzy a celé ľudstvo je v tom strachu akési zjednotené. Čelí problémom, ktoré ho presahujú. Zdá sa, že pád je neodvratný. Rôzne opravy a podporné programy ho len oddialia ale nezastavia.

Je zvláštne, ako sa v kríze človekovi otvárajú oči a zjemňuje cit. Zrazu vníma veci, ktoré predtým nevidel. Reaguje na bolesť iných, ktorú pred tým nevnímal. Objavuje riešenia problémov, ktoré by ho inokedy nenapadli. Pokorený človek nie je zničený človek, ale obohatený. To sa udeje len vtedy, ak ho kríza reformuje a nie deformuje.

Každá reformácia otvára oči pravde a strháva masky, ktoré vyrobili ľudia. Dnešná kríza nám otvára oči. Už neveríme hypotékam. Už sme opatrní pri smelých plánoch managerov. Znovu si uvedomujeme to známe – človek mieni ale Pán Boh mení.

Život však nestojí, ide vpred tak, ako to povedal Kierkegaard: Životu možno porozumieť iba spätne, ale žiť sa musí dopredu. Kríza je vlastne taký nebeský dar. Viditeľný dar neviditeľnej ruky. Preto spolu so žalmistom smieme volať: Pozdvihujem svoje oči k horám, odkiaľ mi pomoc prichádza. (Ž 121,1)

T. Máhrík
R. Králík

Z kazatelského plánu

4. neděle po Velikonocích

Tobě jen náleží veškerá čest i sláva, Otci, Synu, Duchu svatému

Známe ty, jimž je třeba vzdát čest. Známe i ty, kteří jsou hodni slávy. Té je vpravdě hoden jen Bůh ve své věčnosti a lásce s nikým nesrovnatelný. Jsou-li cti a slávy hodni ti, kdo se nějak zasloužili o naši přítomnost, o čtíhodnější a slávyhodnější je ten, kdo beze všech našich zásluh nám připravil existenci ve své věčnosti. Učinil tak obětí, výkupnou smrtí a vzkříšením Ježíše Krista. Veškerá čest i sláva na věky patří a bude patřit Otci, Synu a Duchu svatému.

Vstup: Ž 29,1-2

Tužby:

2. Aby všechno lidstvo po celém světě veškerou čest a slávu vzdávalo Stvořiteli, Spasiteli a Posvětiteli svému...
3. Aby celý náš život byl oslavou Boha zjeveného v Kristu vzkříšeném a oslaveném...

Epištola: 1 Tm 2,1-6

Evangelium: J 5,19-27

K obětování: 1 J 2,24-25

K požehnání: 1 K 6,20

Modlitba:

Za dílo, které jsi, svatý Bože, pro nás učinil, buď tobě čest a sláva. Čest a sláva buď tobě, Pane Ježíši, za zpřítomnění tvé oběti, kterou jsme v Duchu svatém dnes směli prožít. Amen.

Vhodné písně: 74 nebo 131; 292; 183

Nad Písmem

PANE, KAM ODCHÁZÍŠ?

J 13,33–36

Chvalte Hospodina z nebes, chvalte ho na výšinách! Chvalte ho, všichni jeho andělé, chvalte ho, všechny jeho zástupy! A také slunce, měsíc, hvězdy, celá nebesa. Ano, tímto se 148. Žalm shoduje s naší představou uctívání Boha. Je to záležitost výsostná, ba nebeská. Záležitost těch, kdo jsou toho hodni, kdo jsou k tomu určeni.

Jenže žalm pokračuje výzvou, aby byl Hospodin chválen i ze země – a to už jsou jmenovány jšoucnosti a bytosti, které nemáme k Boží oslavě za právě vhodné. A přece zaznívá: Chvalte Hospodina všechny síly stvoření (i netvoří a všelijaké potvory, propastné tůně i Boží andělé, prostě od nebe po peklo všechno), všichni máte tento úkol: Chvalte Hospodina!

Jak se to podobá přikázání milovat Boha ze vší síly, z celé duše a z celého srdce – tedy vším, co v sobě mám! Jde o celistvost, nic nemá zůstat stranou. Jenže celistvost zahrnuje i to, co se v nás od Boha odvrací. To, co se dá nazvat také propastnými tůněmi. Jsou v každém z nás. A v zrcadle jejich hladin vidíme svou tvář tak, jak ji vidět nechceme. A jak si myslíme, že by ji už vůbec neměl vidět nikdo další, protože se za ni stydíme. (Pokud si však nepřiznáme tyto propasti ani před sebou samými, těžko budeme chválit Boha plně!)

Je otřesné, co vidí Petr v modlitebním vytržení. Je to pro něj šok, a tak se tomu brání – to ne, Pane! Ještě nikdy jsem neudělal takovou ohavnost. Dosud jsem neporušil náboženský předpis! Boží vůle však žádá po apoštolu právě to: předpis překročit, protože – jak má z udalostí vyjít najevo – nikdo nemá být vyloučen z Boží milosti v Kristu. Bohu nesmí překážet ani náboženská! Anebo: zejména ta ne.

Aby mohly Krista přijmout i národy mimo Izrael, musí izraelské křesťané přijmout změnu. Celé stvoření je před Bohem čisté. Celé lidstvo je pozváno k přijetí spásy.

Ano, byl to otřes! Výlučnost lidu odděleného pro Boha padá Ježíšovým vzkříšením, které je Božím darem nabídnutým všem. „Tak i pohany povolal Bůh k pokání, aby dosáhli života!“ (Sk 11,18) Předpisy padají, protože spásy je dosaženo přijetím svobody v Kristově lásce.

Obávám se, že naše současnost si žádá podobný otřes. Křesťanství zabydlené v chrámech a církevních tradicích neoslovuje lidi za jejich zdmi či hranicemi. A nechává je vně. Vždyť přece nevyhovují! Nedopadá to v lidu nové smlouvy obdobně, jak to vypadalo s lidem té staré? Neuzavřel se také do předpisů, řádů a nařízení, do vyběhaných kolejí? Neuzavřel se nakonec i vlastněmu

poslání, které je namířeno ke všem? „Fantazii pro mír Boží, tu potřebuje celý svět...“ zpívali mladí křesťané dokonce v totalitním režimu. Tenkrát bylo té fantazie opravdu zapotřebí, aby se udrželo aspoň to základní! A dnes je jí zapotřebí snad ještě více. Nejde však jen o vymyšlení nových způsobů oslovení. Nejde jen o nové metody duchovního vedení a života. Jde o pozornost k evangeliu. Naslouchejme sdělení, které nás může dovést na hledanou cestu: Jak Janovo, tak i další evangelia sdělují podstatné: Vzkříšený Kristus nás předchází. Jde tam, kam jsme ještě neprošli. Zabývá se těmi, jimiž nás ještě nenapadlo se zabývat. Dělá to, čeho my jsme se ještě neodvážili. Je namístě Petrova otázka: Pane, kam odcházíš?

Možná se dozvíme, že jde k těm, kdo se nám z nějakého důvodu nezamlouvají, že jde za těmi, kteří zůstávají pod obzorem naší pozornosti, za těmi, kdo jsou nám naprosto cizí. Protože i je volá Bůh k pokání, aby dosáhli života. Co nás od nich odrazuje? Čím to, že je opomíjíme? Když budeme upřímní, zjistíme, že proto, že jsou jiní, nesplňují určité nároky. Nerozumíme jim a prostě se nám nějak nelíbí. Ale copak my jsme o tolik jiní?

Nejspíš nám nepřijdou tak odporní, když nahlédneme do svých vlastních hlubin a nezůstaneme jen u ploché, jednotvárné představy o sobě samých. Když nabídneme Bohu ze sebe všechno: dobré i zlé, zářící i odvrácené. Možná nám pak ti druzí budou bližší a pochopitelnější. Naučíme se rozumět sobě i druhým.

Biblista profesor Jindřich Mánek při přednáškách zdůrazňoval, že Kristus nemusí nutně být tam, kde je církev, ale kde je Kristus, tam je církev dozajista. V nedávném přemýšlení nad perspektivou církve převyprávěl R. Valušek výstižně australské podobenství. Dovolte mi je použít: Domorodý kmen žil po mnoho a mnoho generací u řeky, která čile proudila, byla plná ryb a její bohatství celému kmeni poskytovalo jistou obživu... Voda zavlažovala půdu u břehu... atd. Přišel však čas, kdy v řece začalo ubývat vody a řeka přestala téci. Někteří lidé jen sledovali, jak řeka vysychá, a čekali, že voda poteče jako dřív... Jiní lidé z toho kmene se vydali korytem řeky proti tomu malému proudu, aby zjistili, co se stalo, že vody teče tak málo. Shledali, že řeka si našla nové koryto. Zdroj, pramen byl týž, pramen nevysychal, ale řeka tekla jinudy. – Z jeho komentáře vyjímám jednu větu: „...zdá se mi, že i v naší církvi žijí lidé představou (jako ti domorodci v našem podobenství, co se z místa nehnuli), že pokud budou obdělávat půdu na břehu jako dřív, musí i řeka téci stejně

vydatně, jako dřív tekla.“ Aby mohli Pána chválit všichni, musíme se my obracet ke zdroji víry. Nezůstávat na místě, ale hledat, odvažovat se a ptát se: Pane, kam odcházíš?

Aby naše chvála byla plná, je třeba přijmout, že nic a nikdo není vyloučen z chválení Boha. Teprve pak se může stát, že naše "sčítání" nebude vlastně odčítáním. A že se počty vůbec přestaneme zabývat. Protože budeme mít (už dávno máme!) úplně jiné úkoly.

Naším poznávacím znamením by měla být vzájemná láska, jak o tom mluví Ježíš: Po tom vás poznají, že jste mými učedníky. Je v nás taková láska? Máme rádi sebe i druhé, milujeme se navzájem? Je to láska Kristových učedníků? To stojí v základech odpovědi na otázky, zda naše společenství obstojí v budoucnosti, zda obstojí křesťanství ve vymírající Evropě, kterou demograficky brzo prostoupí lidé příští odjinud a s jiným, pevně žitým náboženstvím. A nakonec i zda křesťané dostojí poslání, které dostali od Pána.

Naslouchejme, co od nás Bůh žádá, chvalme jej vším, co v sobě máme, a dejme se směrem, kterým nás předchází Kristus.

Jana Wienerová

**Hospodine,
Pane náš,
svět našich představ
a předpokladů
někdy brání,
abychom viděli,
co opravdu přichází
od tebe.
Otevři našeho ducha
pro vnímavost
k tvým znamením.
Pane Ježíši Kriste,
ať dobře čteme
znamení na své cestě
a vyjdeme
s odvahou tam,
kde nás potřebuješ.
Ať smíme být tam,
kam svoláváš
své věrné,
ať jsme tvým svoláním,
tvou církví,
tvými učedníky
– nejen členy instituce.
Duchu svatý,
děkujeme za to,
čím nás vybavuješ
pro chvíle,
kdy máme svou víru
dovzdědat.
Daruj nám
nejen vhodná slova,
ale i odvahu k jednání,
které vede k chválám
a radostné oslavě Boha.
Amen.**

BIBLE A JEJÍ PŘEKLADY...

Dokončení ze str. 1
ální normou pro liturgii a vyučování v Církvi československé husitské.

2. Bible v liturgii a vyučování ČČSH
Základy řádu duchovní péče Církve československé husitské stanovují ve svém úvodu jako oficiální normu pro liturgii, vyučování, duchovní péči i tisk v naší církvi Český ekumenický překlad (ČEP). Normativnost tohoto překladu platí a je závazná i po uveřejnění Bible 21.

Český ekumenický překlad byl církví přijat a osvědčil se. Přes všechna svá omezení splňuje i dnes vysoké nároky teologické odbornosti i srozumitelnosti. Není zafixovaným textem, nýbrž podle poznatků současné biblistiky je stále upravován.

Je významným plodem ekumenické spolupráce a stále spojuje křesťany různých vyznání v naší zemi.

Pro Církev československou husitskou má význam i to, že se na jeho tvorbě aktivně podíleli i naši biblisté (prof. J. Mánek, prof. Z. Sáza, prof. V. Kubáč).

Vyjádřením normativnosti Českého ekumenického překladu ČČSH nevynáší negativní soud nad jinými biblickými překlady ani se tak nechce fixovat jednou provždy na jeden určitý překlad Bible a nikte-

rak se neuzavírá diskusi o liturgickém používání Českého ekumenického či jiného překladu. V současnosti však neshledává žádné teologické důvody ke změně v užívání Českého ekumenického překladu.

3. Možnosti a pravidla výjimečného užívání jiných překladů v liturgii ČČSH

Normativní charakter Českého ekumenického překladu nevyklučuje možnost výjimečného liturgického použití jiného překladu např. Kralického či kteréhokoliv jiného kromě volných parafrází biblického textu. Pokud se duchovní, který vede liturgii, rozhodne zařadit čtení z jiného překladu, musí pro to mít vážné důvody (např. výstižnější překlad konkrétního místa nebo větší věrnost originálu, než je na tomto místě v překladu ekumenickém) a mělo by se tak dít s ohledem na pastorační situaci (srozumitelnost překladu pro posluchače).

Užití staršího biblického textu je spojeno s požadavkem jeho interpretace soudobou řečí v kázání.

4. Povzbuzení k biblickému vzdělávání

Diskuse vyvolaná uveřejněním nového českého překladu znovu uká-

zala naléhavou potřebu neustálého prohlubování a rozšiřování biblických znalostí duchovních, kazatelů a všech věřících.

Odpovědná práce s Bibli, příprava na kázání a vyučování vyžaduje vždy pečlivé studium Písma v originálních jazycích a také srovnávání nejrůznějších dostupných překladů českých i jiných.

Chceme tímto povzbudit všechny, kteří mají odpovědnost za zvěstování a vyučování v církvi, aby věnovali mimořádnou pozornost biblickým hodinám a nejrůznějším formám a metodám biblické práce, přípravám a biblickému studiu.

„Necht' ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte...“

Ko 3,16a

„Veškeré Písmo pochází z Božského Ducha a je dobré k učení, k osvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobremu činu...“

2 Tm 3,16-17

Dne 23. 4. L. P. 2009

Ústřední rada

Církve československé husitské

POZVÁNÍ NA 16. KURZ VARHANÍKŮ A ZPĚVÁKŮ

Litomyšl - jubilejní - 15. setkání varhaníků a zpěváků, které bylo zmapováno v reportáži České televize v Křesťanském magazínu, se uskutečnilo v srpnových dnech v Náchodě, vede jistě mnohé hudebníky z církve k touze znovu prožít příjemné dny naplněné hrou, zpěvem, chválami našeho Pána, poznáním a také lidským přátelstvím, v němž padají generační či jiné přehrady. Váhali jsme dlouho nad místem konání letošního kurzu. Naštěstí nás předběhla ses. farářka Věra Říhová, která pozvala všechny zájemce o kurz varhaníků a zpěváků opět do Litomyšle, a to v termínu od pátku 7. 8. do soboty 16. 8. 2009. Ses. farářce jsme za její pozvání nesmírně vděční, rádi totiž vzpomínáme na krásné dny v srpnu r. 2007. Litomyšl je totiž nejen nádherným, historickým městem, ale i místem mimořádně příhodným pro varhaníky. Kromě našeho sboru zde máme k dispozici i velkolepé varhany v chrámu Povýšení sv. Kříže, dále v kostele Vyslání apoštolů i v evangelickém sboru. To vše je možné díky místní vpravdě bratrské ekumenické spolupráci, na níž má svůj velký podíl také ses. Věra Říhová. Kurz povede farář Zdeněk Kovalčík z Náchoda, spirituálem kurzu je br. emeritní patriarcha Josef Špak.

Kromě varhanní hry na výše uvedených nástrojích připravujeme nácvik sborového zpěvu, lekce hlasové výchovy i přednášky o Zpěvníku naší církve. Den rámuje společná setkání s Božím slovem, při pobožnostech se u varhan střídají účastníci kurzu. Na sobotu 8. 8. připravujeme poznávací autobusový zájezd na zajímavá místa, tentokrát na moravskou stranu,

v neděli oslavíme den Páně s litomyšlskou obcí, večer se sejdem u stolu při biblické večeři. Vyvrcholením našeho snažení se pak stane koncert účastníků kurzu, který připravujeme na 19 h v pátek 14. srpna 2009 do chrámu Povýšení sv. Kříže. Kurz ukončí songová bohoslužba v sobotu 15. srpna 2009 a po společném obědě se rozjedeme do svých domovů.

Zvu takto nejen "skalní" účastníky, kteří by bez varhanického kurzu neměli prázdniny či dovolenou, ale i ty, kdo začínají, příp. se chtějí zdokonalit pro službu varhaníka, sborníka či zpěváka v církvi. Kurzovné je stanoveno na 3 000,- Kč v této

ceně je zahrnuto stravování 3x denně, nocleh, poplatek za autobusový poznávací zájezd.

Příhlášky zasílejte do 30. června na adresu vedoucího kurzu:

Zdeněk Kovalčík, Raisova 806, 547 01 Náchod, další kontakty - tel.: 491 426 223, mobil 737 475 945, e-mail: nocsh.kov@seznam.cz

Pro všechny, kdo by rádi detailněji poznali vše o našem kurzu, uvádím i webovou stránku:

www.varhanicky.kurz-hus.cz
Najdete tam fotogalerii i nahrávky ze starších setkání. Na shledanou v Litomyšli!

Zdeněk Kovalčík

NAŠE RECENZE

POČÁTKY CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ V SEVEROVÝCHODNÍCH ČECHÁCH 1920-1925

redigoval prof. PhDr. Vladimír Wolf

Hradec Králové 2008

Profesor historie PhDr. Vladimír Wolf jako řešitel grantu specifického výzkumu Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové ve výše pojmenovaném sborníku (173 stran) vydal tři zajímavé studie: Vojtěcha Kábrta, podle níž je nazvána celá knížka, Terezy Mertlíkové "Náboženský duch prvorepublikové doby ve Rtyni v Podkrkonoší" a Jiřího Kotyky "Práce Františka Karla Potěšila (1864-1935) v Československé církvi v Pardubicích". O historii Církve československé husitské není vydáno příliš mnoho studií či spisů. Letos se téma zejména v souvislosti

s devadesátým výročím vzniku Československé republiky přímo nabízí, což pozoruhodná expozice o naší církvi ve vynikající jubilejní výstavě v Národním muzeu v Praze potvrzuje. Výzkum, inspirovaný a vedený panem profesorem Vladimírem Wolfem způsobem regionální sondy, se tématu dotýká, jakkoli jej nemíní tematizovat a činit středem. Těžištěm je po právu dnes ceněná historie všedního života a místních osobností či autorit. Ony, často v podobě měsíčního odrazu záře "velkého slunce" - osobnosti široké autority - určují duchovní, etické i společenské klima "obyčejného života". Ve zveřejněných studiích defilují zčásti pozapomenuté osobnosti, zčásti lidé "beze jména" ve svém prostém bytí, avšak ve snaze o vyšší zakotvení a smysl života v nově vznikající konfesi. Ta

Práce s dětmi má v Praze - Vršovicích tradici

Divadlo MANA se představuje

Na konci května (23. 5.) bude slavnostně otevřeno nízkoprahové centrum aktivit s názvem MANA. Nový prostor nejen pro divadelní činnost se nachází v budově Husova sboru v Praze ve Vršovicích. Rekonstrukce původního velkého divadla je rozdělena do několika etap, z nichž první právě končí. Jejím cílem bylo rekonstruovat dřívější provozní zázemí divadla. Vznikl zde tak otevřený prostor pro přibližně 40 až 50 lidí. Tato plocha má multifunkční způsob využití a je bezbariérově přístupná samostatným vchodem z ulice Sportovní. Záměrem provozovatelů je otevřít centrum MANA různým věkovým skupinám obyvatel Prahy, kdy je zvlášť pamatováno na děti mladšího školního věku, handicapované a seniory. Provoz nízkoprahového centra je připravován ve třech sekcích: Dětské centrum MANA, Divadlo MANA a Klub MANA. Garantem divadelní činnosti centra jsou dva pražské profesionální soubory: Divadlo Miriam a Divadelní studio Neklid. Tyto soubory chtějí v prostoru centra MANA zahájit provoz studiové komorní scény pro menší počet herců s přiměřenými inscenačními možnostmi. Výhledově bude přistoupeno i k znovuzprovoznění velkého divadelního sálu.

Jiráskovo vršovické divadlo v Husově sboru ve Vršovicích bylo svého času vyhlášenou pražskou divadelní scénou, která fungovala až do roku 1964. Jeho prvním ředitelem byl ve 30. letech 20. století začínající Drahoš Želenský, který se svým otcem Karlem patřili do známého českého hereckého rodu. Drahoš Želenský později ředil divadlo v Praze. Počátky jeho působení jsou však spjaty s divadelní scénou ve Vršovicích. Ta se později vzhledem k dobovým politickým poměrům proměnila na ochotnickou scénu. Po dlouhá léta zde hrála skupina Bozděch, ale i jiní. Definitivní zákaz provozování divadla v Husově sboru přišel v roce 1964. Spjatost divadla s naší církvi byla pro tehdejší režim nepřijatelná. Na více než čtyři desetiletí tak tento prostor ztratil své původní poslání. Od roku 2005 se snažíme vrátit tento prostor myšlence, se kterou vznikl.

Prozatím je záměrem provozovatelů nabídnout divákům představení dle aktuálně platného programu divadel NEKLID a MIRIAM v pracovním týdnu pro dospělé (středa od 19.30 h), o sobotách dětská představení (od 15 h) formou pohádek a písničkových pořadů.

Součástí činnosti Divadla MANA budou od září 2009 také kurzy herecké a dramatické tvorby, výuka zpěvu, moderování, scénického souboru ad. Provozovatelem činnosti Divadla MANA jsou občanská sdružení PETRKLÍČ a DIVADELNÍ STUDIO NEKLID. Více informací naleznete na webových stránkách www.centrummana.cz. Srdečně vás zveme na slavnostní otevření centra MANA a Den otevřených dveří, které proběhnou v sobotu 23. května od 10 h. Večerním programem bude provádět Ester Janečková.

David Frýdl

je přitahuje tím, že je vůči jejich bolestem i nadějí otevřená a dává jim prostor k hledání osobní náboženské identity. Autoři se vědomě nepouštějí do hlubokých analýz a úvah a drží se věci: na podkladě často pracně hledaných archiválií referují, líčí, srovnávají, což studiím dodává důvěryhodnosti na rozdíl od často praktikovaného hledání senzací. "Senzací" zkoumané doby je, že v čase, kdy vládla vůči křesťanství a církvi hluboká skepse, se prostí lidé svým obyčejným způsobem pro uvedené hodnoty angažují. Scházejí se, hleda-

jí pro bohoslužby útulek, angažují se pro svou snahu, nehledíce na obtíže až po postavení před soud a žalář. Při všem realistickém pohledu na osoby, dobu, motivy a cíle, nabízejí historicky zkoumané osoby inspirativní význam v současné lhostejné době. Vedle naznačené morální pobídky jde i o úkol badatelský a teologicko-apologetický. Každá generace si hledí vydobýt svůj přístup k historii, bez něho nemá budoucnost. Studie, na něž upozorňujeme, představují v tomto ohledu oporu.

Zdeněk Kučera

KALENDÁŘ BLAHOŠLAV 2010

Prosíme autory, aby své příspěvky zaslali na adresu tiskového odboru ÚÚR ČČSH, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, nebo e-mailem na adresu

cesky.zapas@ccsh.cz

ZPRÁVY

Smutná zpráva

Emeritní olomoucký biskup Mgr. Leo Marceluch byl povolán ke svému Pánu ve věku 94 let 5. dubna. Olomoucká diecéze se s ním rozloučila 14. dubna v obřadní síni krematoria ve Slezské Ostravě.

(red)

Benefiční koncert

Olivova nadace ve spolupráci s náboženskou obcí v Praze 1 - Malá Strana si vás dovolují pozvat na benefiční koncert, pořádaný na počest výročí vstupu České republiky do Evropské unie.

Koncert se koná ve středu 13. května od 19 h v Kostele Jana Křtitele Na Prádle, Říční 6, Praha 1 - Malá Strana. Zazní afroamerické spirituály v podání vokálního akapeloového souboru GESHEM pod vedením sbormistra Marka Šlechty.

Celý výtěžek z tohoto koncertu bude věnován na nákup zdravotních pomůcek pro děti s postižením.

Vstupné: dospělí 150 Kč, děti do 15 let 75 Kč.

(no)

Sborový den v Náchodě

Dne 19. května 1929 byl za velké účasti věřících 2. patriarchou církve Gustavem Adolfem Procházkou a tehdejší farářem Františkem M. Hníkem slavnostně otevřen Husův sbor v Náchodě, významná dominanta města Náchoda, ukázkou funkcionalistické architektury dle návrhu B. Kuchaře. Stavba byla započata v r. 1926 a dílo bylo korunováno úspěchem díky nezměrné obětavosti členů mladé církve, kteří spláceli dluh z nákladné stavby téměř do poloviny 40. let. Objekt má půdorys písmene T s věží 20 m vysokou. Je zde účelně spojen sakrální prostor s potřebným zázemím - byty, kancelář, Farského síň. A to vše

je zasazeno do nádherného okolního lesoparku se vzrostlými stromy a květinovými záhony. Husův sbor v Náchodě byl v r. 2004 zapsán Ministerstvem kultury ČR na seznam kulturních památek.

Náchodská náboženská obec si 80. výročí otevření svého duchovního stánku připomene v neděli 17. května sborovým dnem s bohatým programem, ke kterému zveme členy i příznivce naší církve z blízkého i dalekého okolí.

Vpravdě sváteční den (neděle Cantate) zahájíme v 9 h slavnostní bohoslužbou, kterou povede br. patriarcha Tomáš Butta s místním farářem. Chceme poděkovat Hospodinu za dar víry a obětavost budovatelů sboru i za všechny, kdo v tomto sboru kázali Boží slovo. Bohoslužba bude obohacena zpěvem velikonočních duchovních skladeb v podání Moravského komorního sboru z Ostravy za řízení Mgr. Jiřího Šimáčka. Ve sboru bude pak představena výstava fotografií Václava Kovalčíka "Náchodské parky v proměnách roku".

Ve 14 h se uskuteční setkání členů obce, hostů s br. patriarchou v parku u Husova sboru s programem "Slovo a píseň" a s občerstvením.

V 16.30 h sborový den vyvrcholí slav-

nostním koncertem nazvaným "Pocta Bohuslavu Martinů", který připomene 50. výročí jeho úmrtí. V podání Moravského komorního sboru z Ostravy za řízení prof. Lubomíra Mátyla a sólistů zazní kantáty *Otvírání studánek*, *Mikeš z hor* a v interpretaci Markéty Mátylové uslyšíme i půvabný cyklus *Písničky na jednu stránku*. Protože se jedná o poměrně nákladný projekt (ubytování sboru, cestovné, aj.), je stanoveno vstupné na koncert ve výši 100 Kč. Nicméně všechny, kdo se přijdou potěšit dílem Bohuslava Martinů čeká krásný zážitek z profesionální interpretace.

Srděčně zve a na radostné setkání v Náchodě se těší

Zdeněk Kovalčík,
farář

KŘESŤANSKÁ TURISTICKÁ AGENTURA MESITES
již desátý rok nabízí ubytování
v apartmánech u moře v Chorvatsku
za skvělé ceny!
www.mesites.cz

Využitím našich služeb současně podpoříte
misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku.
Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou
dovolenou i dovolenou studentů a mládeže.
Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!

info@mesites.cz
kata.mesites@seznam.cz
Skype: katadohnal
GSM +385915659536

KALENDARIUM – KVĚTEN

11. 5. 1849 – Zemřel v Dobré Vodě **Ján Hollý** (* 24. 3. 1785 v Borském Sv. Mikuláši) - slovenský národní buditel a jediný významný básník píšící bernolákovskou slovenštinou v době, kdy už Bernoláková škola ztrácela svůj vliv a do popředí se začínala hlásit nová generace Štúrova. Studoval teologii v Trnavě, kde se dostal do styku se členy Slovenského učeného tovaryšstva v čele s A. Bernolákem, J. Fándlym ad. a seznámil se i s jejich snahami a cíli. A již během studia začal překládat z antické literatury.

Po studiích strávil vlastně celý svůj život jako římskokatolický farář v Madunicích u Piešťan, zcela stranou společenského a politického života. Jeho překlady antické literatury vzbudily značnou pozornost v Čechách, kde je oceňovali zejména J. Jungmann a F. L. Čelakovský. Zastáncem klasicismu zůstal i ve vlastním literárním díle psaném časomírou, v němž prosazoval vrcholné formy antiky do slovenské literatury: selanky, žalozpěvy a ódy. Rozsáhlé epy ze slovenského a slovanského dávnověku (*Svatopluk*, *Cyrilo-Metodiáda*, *Sláv*) vzbudily pozornost i štúrovců a podněcovaly zájem o národní dějiny.

11. 5. 1929 – Zemřel ve Wilkers Barre v USA **Jozef Murgaš** (* 17. 2. 1864 v Tajove u Banskej Bystrice) - slovenský elektrotechnik působící zejména v USA, nazývaný "slovenský Edison".

V letech 1889-93 vystudoval v Budapešti teologii a až do roku 1896 působil jako kněz na Slovensku. V témže roce odjel do Ameriky, kde pokračoval ve své činnosti jako farář slovenské kolonie v hornické osadě Wilkers Barre v Pensylvánii. Byl nadán nejen technicky, ale i výtvarně. Jak na Slovensku, tak později v Americe vytvořil pro kostely řadu obrazů s náboženskou tematikou. Jeho technické myšlení se uplatnilo v oboru bezdrátové telegrafie, kde obdržel dvanáct patentů.

Řadou svých vynálezů předstihl italského inženýra a vynálezce, nositele Nobelovy ceny za fyziku, markýze Guglielma Marconioho, který poprvé překonal roku 1901 se svou bezdrátovou telegrafií Atlantik.

Pro tečku a čárku Morseovy abecedy Murgaš zavedl rozdílné frekvence, čímž se urychlilo předávání zpráv. Jeho další práce vedly ke zdokonalení tehdejších technických novinek, zejména z oboru elektrotechniky.

12. 5. 1739 – Narodil se v Nových Nechanicích **Jan Křtitel Vaňhal** (+ 26. 8. 1813 ve Vídni) - hudební skladatel, kterému jen tiskem vyšlo 12 symfonií (88 se dochovalo v rukopise), 12 smyčcových koncertů (napsal jich přes 100) a řada dalších skladeb. Hojně psal tzv. programní hudbu vázanou na významné události - například klavírní sonátu oslavil bitvu u Trafalgaru. Vynikl i jako hudební pedagog - především klavírní - a jeho skladby jsou dodnes vhodné a oblíbené při výuce.

12. 5. 1884 – Zemřel v Praze **Bedřich Smetana** (* 2. 3. 1824 v Litomyšli) - hudební skladatel - autor osmi oper, řady symfonií, písní a dalších skladeb, které ho řadí k velikánům české hudby. Byl mj. i sbormistrem Hlaholu a prvním dirigentem Prozatímního divadla. Jeho vrcholným dílem, které v celé české hudbě nemá sobě rovné, je cyklus symfonických básní *Má vlast*, který složil v době, kdy úplně přišel o sluch. V té době napsal i své největší komorní dílo *Z mého života*. Z posledního scénického díla na shakespeareovský námět *Viola* stačil zkomponovat už jen začátek.

Choroba neúprosně pokračovala a veliký umělec, který povznesl českou hudbu na světovou úroveň, zemřel v ústavu pro duševně choré podobně jako další český skladatel Vilém Blodek.

14. 5. 1869 - Vstoupil v platnost zákon o všeobecné povinné školní docházce, modernizující zastaralé předpisy z počátku 19. století. Prodlužoval školní docházku na 8 let a zřizoval školy všude tam, kde "v okruhu jedné hodiny po dobu nejméně 5 let žije více než 50 dětí". Zlepšilo se i postavení učitelů jak po stránce jejich přípravy, tak i materiálního zabezpečení, přičemž náklady na provoz obecné školy se přesunuly na obec a za vzdělávání učitelů zodpovídal stát.

14.-15. 5. 1909 - T. G. Masaryk vystoupil v říšské radě (v květnu 1907 byl znovu zvolen poslancem) s kritikou praktik rakouské justice v tzv. záhřebském procesu, který byl veden od 3. března t. r. s 53 účastníky údajného velkosrbického spiknutí (obchodníky, učiteli, duchovními). Státní zástupce žádal pro všechny trest smrti.

Podobně vystoupil Masaryk i v tzv. Friedjungově procesu; rakouský historik H. Friedjung uveřejnil v Neue Freie Presse úvahu o srbské diverzi a opíral se o dokumentaci získanou vyslancem Forgáčem.

Prof. Masaryk usvědčil záhřebský tribunál i Friedjunga, že stavějí svou argumentaci na falzifikátech. Nakonec bylo řízení 2. dubna 1910 zastaveno.

Na základě těchto případů podrobil Masaryk kritice celý systém rakouské diplomacie a zahraniční politiky ministra Aehrenthala.

16. 5. 1464 - Do Francie ke králi Ludvíku XI. vyjelo české poselstvo v čele s A. Marinim s pověřovacími listinami tří panovníků (českého krále Jiřího, polského Kazimíra IV. a uherského Matyáše Korvína), aby mu předalo návrh na vytvoření spolku křesťanských králů za předsednictví Francie. Intriky papežské stolice způsobily, že Karel XI. projekt odmítl - jediným pozitivem této mise byla přátelská smlouva s Francií, jež měla být mocenskou protiváhou formující se protičeské opozice.

(red)

Koncerty u sv. Mikuláše

- * 11. 5. – 20 h
Bach, Händel, Charpentier
Prague Brass Ensemble,
J. Kalfus – varhany
- * 12. 5. – 17 h
Bach, Franceschini, Purcell
M. Pšenička – varhany,
Z. Šedivý – trubka,
J. Šedivý – trubka
- * 13. 5. – 17 h
Bach, Grosse, Vivaldi
M. Lopuchovský – flétna,
J. Popelka – varhany
- * 14. 5. – 17 h
Bach, Vranický, Beethoven
České smyčcové trio
- * 15. 5. – 17 h
Bach, Telemann, Händel
M. Šestáková – varhany,
V. Kozderka – trubka
- * 15. 5. – 20 h
Bach, Vivaldi, Dvořák, Beethoven
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezosoprán
- * 16. 5. – 17 h
Bach, Händel, Corelli
J. Popelka – varhany,
V. Frank – viola
- * 16. 5. – 20 h
Bach, Vivaldi, Dvořák, Beethoven
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezosoprán
- * 17. 5. – 17 h
Bach, Mozart, Debussy
DUO PER LA GIOIA,
Z. Šolcová – harfa,
M. Mesany – flétna
- * 17. 5. – 20 h
Bach, Händel, Mozart
Prague Brass Ensemble,
A. Bárta – varhany

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

TOBĚ JEN NÁLEŽÍ VEŠKERÁ...

Tak se zpívá v naší liturgii na závěr sborových modliteb a přímlov. Pokračování této věty – tedy co náleží našemu Bohu Otci, Synu i Duchu svatému, se dozvíte z tajenky doplňovačky.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
K	K	K	K	K	K	K	K	K	K

1. nástroj k zamykání a odemykání	6. školení
2. pokožka	7. panovník
3. druh květenství (obilí)	8. provádí
4. část skeletu	9. dřevěná kostra střechy
5. Krokova dcera	10. domácí zvíře

(Řešení z minulého čísla: Poznání Boha Otce a Ježíše Krista.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9